

Ondernemende topman Boijmans Van Beuningen vecht tegen wateroverlast

Bert Koopman
Rotterdam

Museum Boijmans Van Beuningen geldt als een van de belangrijkste musea in Nederland, maar heeft ook een achilleshiel. Directeur Sjarel Ex (53) werd afgelopen zomer vier keer thuis gebeld, waarvan tweemaal 's nachts. Na hevige regenval waren de kelders weer eens ondergelopen. Water- en rioeringsbuizen gaan daar zonder enige afscherming door de depotruimtes. Een taai ongerief. 'Ik wist niet dat ik zo hard kon fietsen', zegt Ex.

De depots zijn eind 2005, anderhalf jaar na het aantreden van de van het Centraal Museum in Utrecht afkomstige Ex, afgekeurd. Ze vormen een onverantwoord risico voor de collecties. De verzameling prenten en tekeningen — 70.000 bladen — ligt het laagst. Werken van Bartolomeo, Da Vinci en Dürer dreigden te veranderen in papier-maché.

In allerijl werd op de begane grond van het museum voor € 2,3 mln een nieuw prentenkabinet gebouwd dat voldoet aan de eisen van deze tijd. De gemeente financierde twee derde van het bedrag, particulieren de rest.

Daarnaast huurde het museum depotruimten op drie locaties rond Rotterdam. Een logistieke puzzel en een nachtmerrie voor de tien conservatoren van Boijmans. Ze verliezen het overzicht en kunnen niet snel bij hun collecties.

Ex stuurt nu bij de gemeente

Nieuw pakhuis Wie wil wat?

Museum Boijmans Van Beuningen moet wegens **wateroverlast** op locaties buiten Rotterdam depotruimte huren. Directeur Sjarel Ex wil het liefst een nieuw, **eigen depot** annex collectiegebouw dicht bij het museum.

De gemeente biedt het museum een subsidieverhoging van € 2 mln om vanaf 2013 een gebouw te **huren** van een derde partij.

Directeur Sjarel Ex in de catacomben van museum Boijmans Van Beuningen.

Foto: Michel de Groot

Rotterdam, eigenaar van het museumgebouw en van het leeuwendel van de collectie, aan op een structurele oplossing — een met drie varianten: de eerste is doormodderen met gehuurde depotruimtes op afstand van het museum. De tweede voorziet voor € 23 mln in een modern depot aan de rand van de stad.

Ex ziet het meest in zijn derde variant: een depot annex collectiegebouw vlak bij het museum. Dit kost weliswaar € 15 mln extra, maar dat is volgens Ex goed privaat te financieren. De ruimte kan namelijk deels verhuurd worden aan (bedrijfs)verzamelaars.

Deze collectioneers kunnen gebruikmaken van de expertise van het museum op het gebied van collectiebeheer en daarnaast tijdelijke tentoonstellingen inrichten. Volgens Ex bestaat er veel animo

voor deze voorziening onder vooraanstaande private verzamelaars.

De private aanpak is volgens vriend en vijand typerend voor Sjarel Ex: onder museumdirecteuren geldt hij als een ondernemer pur sang, iemand die bezoekers goed weet te lokken. Boijmans is actief met televisie en Twitter: voor veel bedrijven heel normaal, maar in de conservatieve museumsector vooruitstrevend. En het werkt. Boijmans van Beuningen trok vorig jaar 225.000 bezoekers, 40.000 meer dan begroot.

De aanpak uit zich ook in het hoge aandeel eigen inkomsten waar het museum — naast subsidies — op draait. Niet alleen uit entreegelden of de museumwinkel, maar ook uit particuliere en zakelijke fondsenwerving. Ruim 40% van het budget van € 16 mln is afkomstig uit eigen inkomsten.

Met het inzetten op commercie en private inkomsten loopt het Boijmans voor op wat subsidieverstrekkende overheden momenteel bepleiten. Zij bezuinigen en de markt moet dat gat opvangen. Dat geldt voor de rijksoverheid, maar ook voor gemeentelijke overheden zoals Rotterdam. Cultuurnota's staan daarom bol van termen als 'ondernemerschap', 'publieksbereik' en 'eigen inkomsten'.

Volgens Ex gaat het ondernemerschap van het Boijmans niet ten koste van de artistieke aantrekkingskracht: het museum gooit in de internationale kunstpers hoge ogen met een tentoonstelling gewijd aan de sociëty schilder Kees van Dongen. Het Parijse Musée d'Art Moderne de la Ville Paris wil de expositie graag overnemen, zegt de museumdirecteur. Ook de vaste collectie breidt uit. De recen-

te aanwinst van een familieportret van Max Beckman, met steun van de Nederlandse Staat, fondsen en particulieren aangekocht voor € 8,5 mln, trekt veel aandacht.

De jongensachtige directeur van Boijmans (94 medewerkers) is naast cultureel entrepreneur ook kunsthistoricus met oog voor schoonheid. Hij stelt dat mensen in verwarrende tijden ontvankelijk zijn voor kunst en cultuur, en hij laat daarom de museumvitines graag rinkelen. Ex: 'Het museum heeft de ambitie om te groeien waar het kan. Als organisch geheel, van oude schilderkunst tot mode en hedendaags design.' Daarbij is kennisoverdracht essentieel. Momenteel volgen 500.000 geïnteresseerden het museum via het internet, claimt Ex. Dat moeten er volgens hem binnen enkele jaren één miljoen zijn.